

Durmuş Hocaoğlu

“Obama Zaferi” Üzerine

Yeniçağ, “Analiz”, 07 Kasım 2008, Cuma., s.07
“Analiz” Sıra No: 708; 2008-099; Kasım-02

YENİÇAĞ

Anketler doğru çıktı; Barack Hussein Obama, rakibi John McCain’e karşı açık farkla – çünkü Amerikan seçim sisteminde %52-42 nisbetleri açık fark sayılıyor – zafer kazanarak kırkdördüncü Amerika Birleşik Devletleri Başkanı oldu. Seçimler birçok bakımdan dikkat çekici. İlki şu ki, demokrasi her şeye rağmen “en iyi ikinci sistem” – birincisi meçhûl – zîra, herşey bir yana, iktidar, kansız, şiddetsiz el değiştiriyor. İkincisi şu ki, Amerikan siyâsî felsefesi, *yeri doldurulamaz, ebedî, ölümsüz liderler* fikrini reddettiği için bir kişiye âzâmî iki defa Başkan olma hakkı tanıyor; doğrusu bu da güzel birşey, bilhassa kerâmeti kendinden menkul, tarihi bile kendi istikametinde yazdıran, her birisi birer yeryüzü tanrısı gibi kasım kasım kasılan ezeli-ebedî liderlerin kendi halkının başına yılan gibi çöreklediği memleketlerle mukayese edilince, güzelden de daha güzel; muhteşem bile denebilir – ne kadar denebilirse. Üçüncüsü de şu ki, birisi bir zencî, diğeri de bir İrlandalı, ama her ikisi de Amerikalı; tabiatıyla, henüz teşekkül seyrini yeterince ikmâl etmemiş, tarihin demir örsünde yeterince dövülmemiş, hakikî mânâda “millet” olmanın en temel şartı olan, kazançlardan ziyâde kayıplarla, fedâkarlıklarla test edilmemiş olan Amerikan halkının ne ölçüde “millet” olduğu hakkında mübâlağalı hükümler serdetmekten imtinâ etmek elzemdir, ama yine de, ezici ekseriyeti ve aslî vasfının menşei WASP olmakla birlikte herbirisi kendi soy kütüğünü bilen işbu halklar cemaatinin millet sayılabileceğini, ihtiyatla da olsa, farzedebiliriz. Dördüncüsü de şu ki, en azından şu ân itibâriyle, George W. Bush’un 2000’de Başkan olduğu ilk seçimlerdekinin aksine bileğinin hakkıyla, demokratik teâmüller gereği hakikî başkanlığa seçilen Algore’a müdâhale eden Amerikan Derin Devleti’nin Obama’ya göz yummasından da, yeni başkanın derin mercîler tarafından dahi tasdik ve tasvîb edildiğine hükmedebiliriz. Bence burasına bâhusus dikkat çekmek gerekir; çünkü her iki başkan namzedi de “WASP”ın şartlarına tam olarak muvafık değiller: Birisi İskoç, diğeri Siyâhî. Derin Devlet, Amerika’nın ırkçılıkla özdeşleşen vizyonuna tâdilât getirilmesinin hâtırına Obama’ya göz yummaya tahammül etmiş olabilir mi? Yine de ki temkinli olmak lâzım. Filhakîka, Bush’un tâkip ettiği kaba – ve başarılı olamayan - politikanın yaratmış olduğu nefret dalgasını belki biraz hafifletebilecek böyle bir vizyona ihtiyaç olduğu âşikâr; ama, bu dalga, sâdece bu operasyon ile de söndürülebilecek gibi değil.

Yeni başkanın karşıya karşıya olduğu müşkilâtların en büyüğü bu muhakkak; artık Amerika, Tek Kutuplu dönemde ortalığı boş bulup her yana saldırmanın tevliid ettiği güçlüklerden kaynaklanan ve Amerika’yı sarmağa başlayan nefret kuşağına karşı yeni politikalarla ortaya çıkmak mecbûriyetinde ve fakat en âcil olanı da yine muhakkak ki şu mâhut finans sektöründe başlayıp diğere alanlara da sirâyet edeceği beklenen kriz.

Artık, öyle görünüyor ki, gücünün limitlerine varan Amerika, Fukuyama'nın "Tarihin Sonu" kehanetinin yanlışlandığını, her bakımdan kovboyluk döneminin kapanması ve başkalarını da dinlemesi gereken yeni bir dönemin eşiğinde durduğunu idrâk etmek mecbûriyetinde bulunuyor; T. L. Friedman'ın dediği gibi[*]:

Rusya'nın Gürcistan'ı işgal etmesinden sonra küreselleşmenin bittiğinden ve 'tarihin' dönüşüyle siyasetin ekonomiye üstünlüğüne şahit olduğumuzdan çokça söz edildi. Ben böyle düşünmüyorum. Siyaset ve ekonomi her zaman ayrılmaz bir biçimde iç içe geçmiş durumdaydı. Tarih nadiren tek başına yazılır. Rusya borsası Gürcistan işgalinin bir sonucu olarak çöktü ve küresel yavaşlama Rusya'nın petrol ve doğalgaz gelirlerini düşürdü. Bugün hiçbir ülke bir ada değil.

Tarih yazmak sadece bunu yapmaya yönelik istekle de ilgili değil. Tarih yazmak aynı zamanda yöntemle, yani amacınıza ulaşmak için hangi araçları kullandığınızla da ilgilidir. Bir sonraki Amerikan başkanı göreve hangi isteklerle gelirse gelsin, biz kolları sıvayıp bu karmaşadan çıkana dek, yöntemlerinin azaldığını ve sınırlandığını görecektir

*

Gelelim mes'elenin bizimle alâkalı faslına: Obama ile başlayan yeni dönem, Türkiye ve mücâvir sâha için hayırhah nefîcelere yolaçabilir mi?

[*] Thomas L. Friedman., "ABD de Başkasını Dinleyecek" ("Swedish Spoken Here")., *The New York Times*., Türkçe Çeviri: *Radikal*., 07.10.2008, s.12

